

Sahlaiva

Nr. 2 (42)

LTF Vidzemes novada izdevums

1991. GADA FEBRUĀRA PIRMĀ NEDĒLA

CENA 30 kopeikas

Liktenstundā

Mūsu tevu zemē iestājusies liktenstunda. Vai varbūt – nestunda? Vis mainīgas ik stundu, un mēs nezinām, kas sagaida mūs. Neesam paspējuši pateikt saviem iestājiem nedz „Laimigu so gadu”, nedz pateikties par daudzajiem apsvērumiem, atbalsta vārdiem un laba velejumiem. Neesam paspējuši izdot divus numurus sakāra ar dažādajiem notikumiem. Tomēr visu laiku esam bijusi domas kopā ar jums. Neko nevarām solīt ar turpmāk. Varam smelt spēku jūsu atbalsta vārdos un cerēt, cerēt...

Inese Vinklere

Latvijas Tautas Frontes Balvu rajona nodaļas Rīcības komitejas 1991. gada 7. janvāra

Aicinājums

Sakāra ar PSKP Latvijas filiales vadītāja A. Rubika prettiesisko rīcību, okupaciju ar „melno beresu” palīdzību Preses namu, meginot iikvēpti demokrātiskos presi, iestājot zurnalistus bez darba, aicinām visus Balvu rajona iedzīvotajus sniegt savu iepriekš robežas Preses nama zurnalistiem materiālo palīdzību – iemaksajot Rīgas pilsetas Ziemeļu rajona dzīvošoku komunālas saimniecības bankas konta 001400341 MFO 761640 „Solidaritāte”, tajā pašā laikā pieprasot A. Rubika saukšanu pie kriminālatbildības par dzīmtenes nodevību, ka to prasa arī valdības laikraksts „Diena”.

VIENOTĪBA, DRAMA TISMĀ

Ka aizvien dzives krizes brīzos, izpaudzis ne vien cilveka nespēja, un apjomus, bet dzidri uzpārbaust nelokama apnēmība pārvērt nelaimi, mobilizējot savu pozitīvo energiju aktīvu darbību. Par to janvara pirmajā dienās parādījāmies rajona laikraksta redakcija Gulbenē, kad pēc melno beresu sārkotās akcijas tika paralizēts Preses nama darbs un armija vēl tikai saka klejot Rīgas ielās. Cilvēki nepārtrauktī zvanīja, lai uzzinātu adresi materiala atbalsta sūtījumiem republikas preses darbiniekiem. Sava artavu uz Rīgu nosūtīja skolotāju kolektīvs, savu devumu adresejā rajona mediki, daudzi laudi individuali.

No Gulbenes līdz Rīgai ir nedaudz vairāk kā divi simti kilometru, tācūsis attālums nevis skira, bet vienoja daudzus simtus gulbeniešus, kuri organizētais autobusa kolonna, ar vieglojām automašinām, ari ar sabiedrisko auto un dzelzceļa transportu sāvēdien, 13. janvāri, devās uz Rīgu, Vislatvijas manifestāciju.

Gulbenes rajonam kopā ar Vidzemes laudim ir jānosargā Augstākā Padomes ēka. Konkrētās dežurās tāpat kā visi citi tālakie rēpublikas rājoni Gulbenē nav ieklauta. Tācū LTF Gulbenes nodala sniedz informāciju par iepriekšējo bīrvprātīgo gulbeniešu līdzdalību sajā sardzē.

Pirmsdien, 14. janvāri, tika sasauktā plaplānītā arkārtēja rājona deputātu padomes prezidijsā starpības rīcības koordināciju rājona pašreizējā saspringtajā situācijā.

D. Ločmele

Saukt pie kriminālatbildības!

Ar Preses nama okupāciju A. Rubiks un vina vadīta PSKP Latvijas filiale paradijusi, kas vini tādi ir: prei- valstiskā organizācija un tādi tās biedri. Lidz ar to ari jārakojas likumā paredzēta kārtībā pretvalstiskā organizācija slēdzama, bet par nelikundīgu varas izmantošanu pret citiem cil- vēkiem vairīgine, un vispirms jau Alfrēds Rubiks, saucami pie kriminālatbildības. Civilizācias valstu tācu visu regulē valsts vara un tās augstāko orgānu piemēnti likumi, kas izteic tautas grību. Nevar gandrīz ticēt, ka 20. gadu simteni var kāds (ka iedomājas, ka viņš ir inteligenčs cilvēks!) ietoties ar kādam pirmatnejās kopienas metodēm, kad daudz ko noteica runga. Bet, jadomā, ka ari tad ne visu. Kaut arī nebija rākstītu likumu, jadoma, ka arī tad nevareja kārs darīt, ko iedomājas, bet bija jāraknās ari ar citu grību: nevareja, piemēram, aleties, kad citi gribēja guļēt un nevareja tā nemaz ar rungu izmantot pret citiem. Tiesiskas valstis tācu ir tiesas, kas izskir visadus civilās dzīves jautajumus – prasības, strīdis. Kas gan notiks, ja visi tos sāks izskirt ar spēku, kulaķu, ierocu palīdzību? 20. gadu simteni! Uz kāda pamata A. Rubikam ir sava karaspēks? Vienai partijai! Kapēc tad nevaretu būt arī citām partijām: Demokrātiskajai Darba Partijai, socialdemokrātēm, Republikānu partijai, Latvijas atdzīmās „savi interesi aizstavesanai”? Ka Libāna: katram grupējumam sava karaspēks. Bet pret bezīstbu, pretlikumību tācu kaut kādi jacinās. Ari uz ielas katram

cilvēkam tiesības aizstāvēties pret huligāniem, uzbrucējiem ar visiem vīnu rīcību esotiem līdzekļiem. Tādā jā jādod tiesības (ja A. Rubikam ir sāds karaspēks ar Melnajām beretēm) ari citām partijām (taisnības labā) organizēt savas dzeltenas, baltas, varbut rožu beretes? Nekādas privilēģijas nevai dot vienai partijai. Vei jo vairāk tādai, kas neatzīst mūsu 4. maija pasludināto Neatkarības deklarāciju, mūsu valdību, Augstāko Padomi, bet visu grīb izkārtot ar steku, piekārto granātu palīdzību. Divinākais, ka par visu to Maskavā M.Gorbacovs, B.Pugo brinās un neka nezina.

Jā iaukus A. Rubiks un vina komanda netiks apturēti, tādā pasa kārtā vīni sagrabīti ar televīziju un radio komiteju, okupēs Augstāko un Ministru Padomes! Ari tad Maskavā „Frīnsies” un „nekkā nezinās”...

Acīmēdot – tur izstrādāts scenārijs

trešo Latvijas atlmodu nozīmīgāt arī pāsātīvēs kāngaru – kirhensteini rokām. Bet... Biologi saka, ka visi – jājākā no zivīm esot asari, kas cesonēties norīt pat pār sevi lietācas zivis. Citeitāk gan tādēl ierījis ari nosmokot... Ta var iznākt ari „iesesānas pelēk” vai nonāksana uz apstūzēto sola A. Rubikam – tikojot pēc augstākiem un augstākiem Latvijas amatēm. Gaulaitei, kvislinga? Lauris, iedams pret savu tāvu, vēl neviens nav iemantojis, tākai visas tautas nosodījumu.

F.Lasis,

Balvu apriņķa Pilsētas koordinācijas komitejas priekšsēdētājs

Latvijas Komitejas lēmums

par 1991. gada 13. janvāri parakstīto un 1991. gada 14. janvāri Latvijas Republikas Augstākajā Padomē ratificēto Krievijas Padomju Federatīvā Socialistiskās Republikas un Latvijas Republikas līgumu par starpvalstu attiecību pamatiem.

Nemot vērā, ka minētais līgums ir acīmēdzama pretruna ar Latvijas Republikas pilsoņu interesēm un kāvē Latvijas Republikas atjaunošanu tālāk līdz konstitucionālo valsts varas institūtu atjaunošanai”, Latvijas Komitejei nolejot:

pamatīgākā spēkā necesosu un tiesiskas sekas neizraisītu 1991. gada 13. janvāri Latvijas Republikas vārda parakstīto un 1991. gada 14. janvāri Latvijas Republikas Augstākā Padomē ratificēto līgumu ar Krievijas Padomju Federatīvā Socialistiskās Republiku par starpvalstu attiecību pamatiem.

Piemēts Latvijas Komitejas ārkārtas plenārēdē 1991. gada 15. janvāri.

Latvijas Komitejas priekšsēdētājs A. Jirgens
Latvijas Komitejas sekretārs G. Postnieks

Kārlis Kalnietis

No tevis, Latvija, ir mani pārāk daudz, Lai kāds mūs saķildot vai izķīrt spētu. Kaut ienaudnieku zābaks smags mums pāri klaudz, Tam nesabradāt to, ko turam svētu.

Tie mūsu šūpuļi, kur tautas mūžīgums, Un kapsētas, kas nemirstību glābā. Tie senču tūkumi, kas dainās doti mums, Kā jādzīvo, tie māca mums vislabāk.

Tie Tāvi ozoli, kas vētrā nikni krāc, Tās tāvas liepas, ziedot apriežušās. Kad spētu, lepnumu, gan spēku smel tur prāts. Gan maigumu no bišu sanas klausas.

Kad tāvos pakalnos mums Jānugunis deg, Līdz pašām debesim, kad svežam ligo. Viss tumšais atkāpjās, viss launais zūd un bēg, Un satiekam mēs prieku bezgaligu.

Man preti tavos ceļos pati Laima nāk, Man maize dienīšķā briest tavās druvās, Un nevaru es mūžu dzīvot savādāk, Kas bērnam var par māti būt vēl tuvāks.

Kaut ienaudnieku zābaks smags mums pāri klaudz, Tam nesabradāt to, ko turam svētu. No tevis, Latvija, ir mani pārāk daudz, Lai kāds mūs saķildot vai izķīrt spētu.

Strādā pilsētas deputāti

Gulbenes pilsētas tautas deputātu padomes 20. sasaukuma 5. sesija, kas, apkopojot daudzas aizvadītās gada problēmas, notika decembrī beigās, pieņēma ari vairākus svarīgus lēmumus.

Pilsētas deputāti; izskatot iedzīvotāju priekšlikumus un respektējot pilsētas padomes tautas izglītības, kultūras, sporta un veselības aizsardzības pastāvīgās komisijas sēdes lēnumu, pārdeveja vairākas ielas. Daži to vārdi nu kļuvusi līriski mierīgi, kontrastējot ar iepriekšējo skanējumu. Kolhoznieku iela tagad ir Cērinu, Pionieri iela pārdēvēta par Pavasara ielu, Oskalna iela, uz kurās atrodas gan rājona un pilsētas pašvaldības iestādes, gan daudz skaitu abolkoku, turpmāk saukties par Ābeļu ielu. Dzelzceļa iela pārpusi par Kirsu, Kolhozu – par Draudzes skolas ielu. Nomināts arī nosaukums „Jaunatnes parks” sakārā ar so vārdu neatbilstību sāi vietā.

Līdz martam tiks nomainīti visi vecie ielu nosaukumi uzraksti.

Jau jaubu laiku iepriekš riteja sarunas, ka ir jāskir pilsētas un Tajona padomes ieteikmes jomas pilsētas teritorijā. Rajona deputātu padome uz savstarpējā līguma pamata pārņem sadas funkcijas: sadzives un citu pakalpojumu organizēšanas rajonā kopumā; sabiedriskas kārtības uzturēšanas koordināciju rajonā; transporta jautājumu risinājumus, rajonā kopumā; veselības aizsardzība, kultūras un sporta pasākumi rajonā, izglītības jautajumi, sakaru mežģīdarbības nodrošinājums. Visas parejas ar pilsētas saimniecisko pārvaldi saistītās jomas paliek pilsētas deputātu kompetencei. Pilsētas TDP izpildkomitejai ir uzdots līdz nākamajai padomes sesijai izstrādat konkretu programmu pilsētas pārejai uz pāspārvaldi saskaņā ar Latvijas Republikas 15. decembri izdotu likumu „Par pilsētu pasvaldību”.

Dzimtenes grāmata

(turpinājums)

Valmigriešiem kops Brāļu draudzes nodibināšanas pastāvē kontakti ar brālēnu Vācijā, kur tēm nevarēja būt svesa. Garība Merkela cīna pēc Baltijas mužniecību turēnes prese, nāri palikt nezinama vina grāmata „Latvies”. Un otrādi: so pasa kontaktu dēļ nevarēja pasaulei palikti noslepti Kauguru tragiskie notikumi, kad brutalā vara nogalināja nevalmīgus cilvēkus un daudzus izsūtīja spādu darbos uz Sibīriju. Šie notikumi nepalika bez protesta āri Pēterpili, un tā radās 1804. g. reformas, kas atviegloja zemnieku stavokli un iero-bezoja mužniecības patvalu.

Garām gāju moku muizu,
Nedzīrd vairs mocījot.
Vai pietrūka moku lauzu
Vai ar' pasu mocītāju.

Kops 1927. g. Kauguru nemieru upuru kapenu uzkopšanu uzņēmusies studentu vienotne „Lidoms” (tā pati, kas izbūvējusi Mežotnes pilskalna avotu). Kaugurus dzimis valodnieks prof. J. Endzelins (1873). Kadu laiku kā mājskolotājs Kauguru muizi darbojies piebaldzens Jekabs Zvaigzne (1833-67), Grīuma, Andersona u.c. pasaka tulkojās un viens no pirmajiem mūsu folkloras sapratējiem un novertētājiem. „Vientiņi tas ir pastāvīgs un palekams, ko tu savā dzīvībā saviem brajiem par labu darī”, ir Zvaigzne rakstītā vārdi.

Saule jau zemu, kad pār Gaujas tiltu iebrauc Valmiera. Pilsetas apskatīsana jaistāj uz ritu un jālko, kur palīgi pa nakti. Iegriezot Kokmuizas celā un braucu lēnēm, ap-kartni vērodams, bet saule nu taisnīcas. Kad esmu jau 5 kilometri atra no pilsetas, tā aizgrīmīt aiz apvarsna. Iegriezotas jaunsaimniecība un ludu naktsmajas, bet tieku atraidīts. Laizu talak garām Kokmuizas pagastnamam, skolai, kur strādājis Apsis Jekabs (1881-93) un sarakstījis „Pie pagasta tiesas”, „Bagātus radus” u.c. stāstus, kā arī tulkojis Andersenu pasakas. Bet negribas tur iekās iet. Lūkoju apmesties zem kādas abolina gubas, krautā zepeis, bet redzu, ka bez liekās gubas pajaukšanas nekāda guļa nebūs, kadel dodos vien talak pāri Imeras jeb Jumuras upei Melllum lejā, kuras tuvuma Kaulu grava 13. g.s. notikusi smagi kauja latviesu un igaunu starpā, kas te bieži sirojusi.

Iegriezot pie mežsarga. Noprasījis, vai tikai nesmēkeju, lauj man pārguļēt sienas skūni. Vēl man piebiedrojās cits celiņieks – kāds zēns, kas no Smiltenes cēla uz Daugavu. Nopircis pliemu, ieturu krietnas vakarinas un piedavāju arī kaimīnam, jo soreiz esmu panēmis uzturu līdzi no mājas pietiekami.

Ziemelvakar os preti rieta debesim paceljas Zilais kalns, zilganā miglā timis. Tas tā esot purvainās apkārtējās dēļ.

Gulesana diezkauda vis nav. Siens grāz aiz kakla, vidūklis iegrīmis zemu, bet kājas un galva gaiss. No rita celos augšā, astajās vel biedru saldi aizmigušu. Saīmniece pagalma pabrinās, kur es tik agri, esot vel tikai sesi. Bet par pieni gan esot jāpiemaksā, jo vīnai pienākoties 12 santim (aiz pārpratumu biju iedevis mazāk). Nokārtoju to, izdzeru, kas bija pārlīcis pari vakara. Kur tie brauceji sori, brauc vienā gabala ka rib vien, brīmos. Valmiera esot gadatīgus. Ā-ā! Tad tādēļ pie Kauguriem bija tik daudz cigānu.

Kāpju ratam mugurā un esmu atkal putna brīvība. Cela tirdzinieku rindām vien, visi plūst uz Valmieri.

Es ari tāpat, un gluži ka vakar vakara – saule taisni acis. Bet pilseta vel agrs, pulkstenis tikai septiņi un visur vel cieti, ari fotografis, pie ka grību apmaiņāt plates. Jagāda līdz devinām.

Aizbraucu līdz jiltam un nokapju leja pie upes nomazgaties. Patītie augstu uzraksts: „Seit aizliegts neturīmus dari”. Bet zemāk kāds parakstījis: „Mana d. tik augstu nenes”. Tad jau nu te nekāda istā vieta kur mazgaties vis nebūs. Sajūta ari tāda – varbūt to uzrakstu dēl – , ka te ostu peč Ellites.

Brauci taik, izlikumoju pa pilsētu, cīsāk pavēronu vecpilsētas daļu, tad gar pilsdrupām, Valterkalnu aizripinu uz Gaujas stāvajiem krastiem, priedulāju, kur tad apmetos. Straume te ramī tiec slaidu loku, sai krasta atstādama smilšu seriti. Lejpuse dzīrdama vieglā calonā – laikam krāce. Jeb tā būtu tirdznieku murdonas? Rīts svāigs, caurspīdīgs un skānīgs, un viņi pilni miera. Stāv priedes klasus bezveja.

Te nomazgajos, ieturu brokastis un vēroju straumi, kas, kaut rama, vienmēr parāda ko jaunu: vai tur tiek kas aiznesti garāni vai zīvs izmet burbuli, vai, ja arī nekas tur nenotiek, tas mūžgāja kustība vien ir kāda liela pievīcībā. Lai jau pagaida Zilais kalns. Ari te ir daudz skaituma.

Valmiera un Cesis – kādi vienadi likteni. Tas pats posts, tas pats karu cels un ienzieiba, tā pati veržība un neelīvīcība no ienācēju pīses. Senu pilis sagrautas. To vieta celi svecīs mūra cietoksnī, kuru drupas tad nu ded kā pagātnes regs. Tapat kā piebaldzēji arī valmieriesi ir devusies pāri jurai ar sūdzībām pie zviedru karala, Kauguru Enīnu Krisjanis pat divas reizes. Ir sūdzības sūtības un vestas arī uz Peterpili krievu valdniekam. Pat ja kādi panakumi tam kādreiz bijusi, par tādu sacelšanos smags sods bija neizbegams, un tā arī Valmierā tai pašā 1777. gada pie baznīcas notikusi zemnieku masveida pērmas. Sevišķi smagi laiki sakusies pēc 1773. g., kad Valmieras muizu ieguvīs bagatās mantkaris Levensterns, kas uzsācis nezēlīgu zemnieku izdzīšanu, atnemot viņiem zemes, lai dibinātu pūsmužas un vairāk dedzinātu degvīnu. „Par savu naudu esmu jūs pīrcis, es varu ar jums dant ko grību”, vīns sacījis un ari darījis.

Ka gaismas atspīdums to gadsimtu tumšā izcelas generāla Hallerta atrautnes Magdalenas Elizabetes darbība Valmiermuiza. 1729. g. ar vīnas gādību nodibinājās pirma Brāļu draudze. Vīna uzcēla saicēnas namu un 1737. g. Jeru kalna skolotaju semināru latviešiem. No sejēnes kustība izplatījās talak Cesu, Trikatas, Piebalgas un citos novados, dodama tautai lielu garīgu stiprīnājumu, morālu atbalstu visparejās tumša un posta. Kad 1840-os gados pāsvalvisma iespāda sakas pariesana pareizticībā, Valmieras novada tādu paragājēju nav bijis.

Vīsa tālāk attīstība, sakoties ar Kauguru nemieriem, skādri iezamējās Brāļu draudzes iespāids. 1839. g. tiek atlākts Cimzes draudzes skolas seminārs, kur viens no pirmajiem audzēkniem ir valmierietis Janis Rūgens (1817-76), kas jau 1841. g., tātad krieti pirms tautīkas atmodas, savai tautai sauc:

Kad atrāks latviesiem tie laiki,
Ko citas tautas tagad redz.

(Turpinājums varetu sekot)

Tēvu zeme atstāta mantojuma ne tikai mūsu paaudzei vien. Bet biež rodas iespāids, ka mums sī aksoma nav skaidra. Vitejas padomes pagastos ar „vajadzīgiem cilvēkiem” veic „bartera darījumus”, proti, tiek piešķirta zeme gan LR pilsoniem, gan nepilsoniem. Cilvēki izmanto to pēc savieni ieskaņā, legulda tajā līdzekļus un gaīda atdevi.

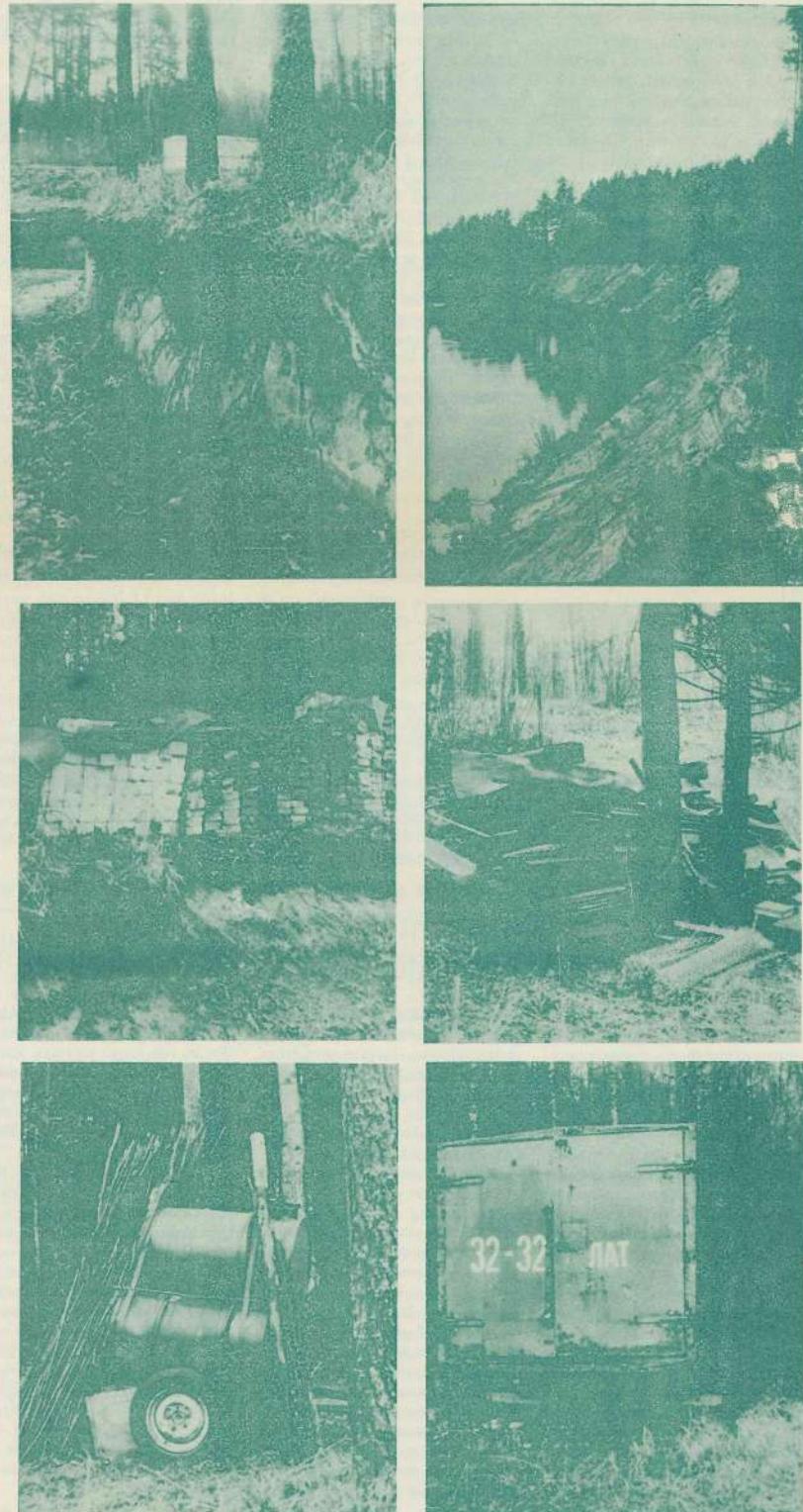
Valmieras pagasta teritorijā esošā zeme, kas atrodas pāss Gaujas krastā, ir sadalīta labiem cilvēkiem, kuru vidi ari ir pa kādam milīcīm, arī – cietuma priekšnieks un vēl viena otra līdzīga personība. Visapkārt saī mazdarzinu koloniju ir skaists priežu sils, un skriet, ne bez iemesla pagasts iedalījis to, varētu teikt, elītāro vidi elītariem cilvēkiem. Viss vinu

ērtībā. Gan piebraucamais cels izveidojis tā, iai būtu ērti cilvēkiem. Tas ir nekas, ka tuvējo koku kailas saknes atgādina par to, ka tie koki dzīvotājai nebūs...

Celot būves, liekie un traucējosie materiāli novietoti ne jau darzu teritorijā, bet pieslieti pie kokiem. Turpat ar iespāidīgam naglām piešķitas arī sūpiles. Viss cilvēka labā!

Izrādās, ka arī dārzu pieskiranu arī viens ir skaidrs, ka visi „labumi” tapat tiks iekaloti upē. Vai par maz mums vēl kaitniecības? Un, kamer nav par vēlu, ierosinām so dārkopības kooperatīvu nepaplašināt, atsvinot ari to zemi, uz kurās vēl nav uzsākti nekāda būvniecība. Ja Valmieras pagastam tie cilvēki ir patiesi dzīvībai nepieciešami, ir tuvu iespēju gana, lai ieradītu vīniem zemi citā vieta, ne priežu sila un ne Gaujas krasta. Cītādi nākamas paudzes var to nesāprast...

Jāņa Tāncera fotoreportāza

Ak, šīs nevajadzīgās, bet tomēr kādam vajadzīgās lietas

Pedēja laika gandrīz katru puslīdz pieklajīga avize uzskata par savu pienākumu informēt iestājus par cēnām dažādos tīrgos. Tācu ne vienam līdz sim nav ienacis prāta iegriezies vēl vienā, būtībā atsevišķa tīrgū, kura joprojām aktīvi turpina darboties gandrīz pasā Rīgas centrā.

Krāmu tīrgus – tā sauc laucinieki so borgeli Centrāltīrgus pasā stūri. Daudziem tūt netik iegriezies un, atklāti sakot, arī mani savulaik pēc tā apmeklējumā pārņēma nepatikamas sūtības. Tācu dzīve ir dzīve. Un tas, kas vienam izrādījies lieks un vairs nedērigs, citam ir tik meklēts un nepieciešams.

Ja, sajā tīrgū savi principi – so to var samainīt, var nokaujet. Bet tāpat – nekur jau nepalīsi nedrīknoti sajējumi veikalā plauktiem, nedrīknoti tīrgus ekonomikas realitatem. Pieprasījums un piedāvājums, kas tāk labi regule cenas brīvajā pasaulei, vācī dīvainītācī arī neizklāstīs, vāda līdzīgās ari sajā savdabīgajā utilizatorā...

Bet labāk jau iekārtīsimies pasā tīrgus placi.

Rīts kā jau rīts. Polkstenis rāda desmit. Tiesi sajas stundas Rīgas Centrāltīrgus salīdzinākajā un pagādām vēl tuksja sturi sajā validit rošība. Pamazam pulcejas pardeveji.

„Sveiki, labdenī!“ un cīties spiedieni seko viens otram. Dala no vienīm te jau labi pazīstami, un katram ir savi stiki un niki, ka pievīlināt parceļu un piedāvāt savu preci.

Redz, ka tīrgus vārtos paradas pamaza auguma vīrs, kuram varetu but pie cētrdesmit. Ja, vīnu te pazīst. Tapat kā zīna, ka ūsi pie pedēja gāda – pasa stūn, vienmēr ir vīna vieta monetu kolekcijai. Padomjūkā rubli, santumi, lati un sudraba „nikolajai“ – tas viss atrodams apjomīga monetu biļo. Vai ko var arī nopirkī?

Pardevejs smikra. Nevarot vis. Vīns tācī neesot nekads spekulants (?), bet gan vienkārši kolekcionārs. Un, ja nu es patiesam gribot to sudraba pieclātni, tad tikai apmaiņa pret kādu citu.

Var jau but, ka tās arī, tācī tās nebūt vīnam neatrāvo no kāda apķērīga zella par padomju rubliem nopirkī krietni sajūnu pieclātni.

– Kā gan vīns tos nemis? – velāk apjautājos.

– A kāda man dala. – vīns krieviski saka un plati pāsmaida, – varbūt, ka vecaimātei izvileis – dīkti jau naudas zēnum vajadzēja.

Tapat netālu jauns puisis no Saulkrastiem kādai no pardevejām piedāvā kaut kur sadabūtu sievies ustu un kleitas. Pasam tak neerī tirgot un laika ar nemaz neeso! Pedēja, grūtsirdīgi pūsot, stasta, ka vīna pati jau arī tīkai uz pāris stundam tīrgus iegriezusies.

– Kur gan es to visu likšu, ja man neizpirķis? – vīna zēlojās un domīgi krata galvu.

Tomēr darījums beidzot tiek noslēgts. Un, kaut arī viens sanēmis mazāk nekā cērejīs, bet otrs sadabūjis papildus klāpatis, abi ar apmierināti. It seviski puisis, kors aiziet no tīrgus pasāpīcīnām – vēlreiz pārliecīnajies par savām milzīgajām un neatvairāmajām pierunāšanas spējām.

Tācu, ari vīns, ka siāva jaunība! Tantīnā tā arī seka seidējusi līdz pāsai tīrgus slēgšanai un vīnai vārs nebūt nav jāsteidzīs...

Jā runājam par visuzbāzigāko un nepatikamako tīrdzinieku dalu, tad tie te īcigārēs pārdeveji, kuri nav aivārīni ar savu preci. Un kaut gan piedāvājums ir milzīgs, tomēr cenas pagādām nekrītas, – pārak liels ir vilinājums par katru pārdošo pacīnu nooplīnī divus rublus un divdesmit kapeikas, jo „Eliitas“ pacīna te maksā trii rublus, tācu turpināt blakus pāris sievīas tīrga „Baltīju“, kura maksā rubli.

Var redzēt, ka tīrgosānas soka, jo bizness darbones tīkai ar lielām mokamām spejām izvilkto no platājām metēju piedurknēm kārtējo pīkumu.

Paris „pohmelainī“ vīri skali tielejas par stipri nolietotiem zupas skūvīem, kurus atstiepēs veselu maišu. Ari te cena ir nemaina. Pārdeveji par katru skūvi prasa tīku rubli. Pāriet paris standus, līdz pedējais skūvis pazud no maisa, un karota nauda ir vīru kabatas.

Kādās krievietē piedāvātās. Ne jau kādus iepāsos, bet gan pasūstītās prastakos un banalakos, ar zili-sarkānam pukitem uz meīna pamata.

Toties cena ir visai pieklājīga – trīsdesmit pieci rubli par katru. Tāpat neprākās ari it kā itālu razota (tā vīns maz apgalvo pati pardeveja) krasīna

mētāla kēdīte, kura maksā 50 rubļu.

Kāds vīrs pārīdod lietotu rokas pulksteni par 10 rubļiem, dažādus vitnūrbju un asmenītus gaļas masīnā.

– Cik par tiem gribat? – prasa kāds pienācējs.

– Rubli par katru. – saka pārdevejs un, ievērojīs izbrīnu pīrcēja acis, piebilst, – lai nauda nav jāmaina un lai vienkāršāk.

Tīrgus placi ari daudz dažādu grāmatu, no kurām lielumlielais vairums krievu valoda. Manu uzmanību piešaista sogad Rīgas paraugtipogrāfija drukātie un bēniem domātie Bibēles stāsti. To metiens Latvijā ir visai smiekligšs – tīkai 50 tūkstoši eksplāru. Kad paprasu cenu, ari man aizraujas elpa – pārdeveja par to grib 30 rubļus.

Pavecākā vīrs uz tīrgu atstiepis „Singer“ sujīmasīnu. Tūlīt tai apkārt pulcejas potenciālie pīcejī. Kad prece tiek parādīta, visi noelsas. Pārak apbrūzā un salauzīta izskatās si kooperatīrem un mārīzotājiem vajadzīgā „elēsmasīna“.

– Cik tad sāmīnīgs grib par tādu daiktu? – kāds prasa. Izrādas, ka tākai 200 rubļus tomēr lielākā daļa pīceju ureiz atkriti.

Pie interesantakājām cenām vel gribētos tas minēt ari viriņus dzemperiem. Tos, pilnīgi grūzīns, te parādot kāds gruzīns un par katru prasa 200 rubļus. Vēl viens uzņēmīgs cilvēks pārīdod pīkstos plastmasas cūcīnas, kuras maksā 5 rubļi.

Kādācīs nogurūs no veciem un nenesatiem zābakiem, kūrpēm, parvalkātās veļas, jakam, kleitam, biksem, skrūvītēm un citām mantām, dodos uz izēju.

Pa cēlām iegriezīs zīvju paviljona. Plauktos kā nobaroti līni gul melni, spīdiņi kāki. Ja, laiki mainīs un vismaz pastāvīgi kāku te ir kriētī vairāk, kā konservākā paviljona plauktos...

Bet turpat, pie pašiem tīrgu vārtiem kļusi stāv sieviete, kura vac parakstus pret Sāvienības ligumā. Kāds pienāk un parakstas. Cits, izdzīrējis par vīnas merki, lamājas.

Jā, katrs par savu un tautas nākotni domā un rūpejās savādak. Bet tāda ir dzīve.

Ramons Ratseps

Reportāža no Interfrontes mitīnā 15. janvārī Ārprāta murgi ASK stacionā.

Rīga sagaidīja ar barikādiem. Ari Lenīna statuja – kā vienīmītīgā sīcīcīna. Tuvojas Interfrontes mitīna stunda. Jecērijs gajījis pa Rīgas centralājam ielām kāt kur izplēnējusi. Dodos uz ASK stacionu. Reize ar manu iekļūšanu sporta cēlēm tur pie pasām tribīnām piebrauc ari trīs modernākās volgas. No divām izlēc liela auguma vīri un aplēni treso automātīni. No tās izkāpē pārī Alfrēds Rubiks. (Baidas – pats savejo bāra.) Pali atskānās hētērīskais ovācījums. Zemu vīri stādīja lido armijas helikopteri ar sarkanu zvaigzni un izkliedz apsveikumus „Vislatvījās darbalauzīs manifestācijas dalībniekiem“. (Nez, kas tā par Vislatvīju, ja tā aiznem tikai neplīmu stacionu?) Pie bīnes mikrofoniem kā ligava er baltu ziedu pušķi rokā iznāk Alfrēds Petrovics. Viņš runā daudz: Iamā Latvijas valdībe un parlamentu, viņaprat, ari Jelcīns esot dārjis nepareizi, neuzprāsīdams viņam atlauju, pirms kādās Latvijas darba kolektīvu pārstāvji – delegejāt ta teikt). Mitīns vēl

tik pūse, kad vīrs nespēju nolikaujies hētērīskais saukļos un atkārtojies tos neuzmīgas publikas, kas ar nāda pilnā acīm nepārtrauktī interēsējas, no kāda informācijas līdzekļa esmu. Tādēļ sprausos uz izēju. Pa bridīm sajūtē ari alkohola dvingi iesitāmies deguna.

Pihologijas zinātnei pāzib tāds jēdziens – „ielu politiķi“ (normala valoda tam nozīmē – „blāvi“). Lukā, tādūkā bīzētie pīkstīm pirmo reizi mūžā tādu nezāmētā.

Pec tam dodos uz barikādiem pie Ministru Padomes, tur satiekū loti daudz pāzīni. Kopā ar latviešiem sejā atrodas ari ne mazums citu tautību cilvēku. Kāds vīrs ar Krievijas nacionālo trikāršu karogu rokās loti pīrītīgīs, ar milzīgu degsmi krievu valodu stāsta, ka viņam kauns par savas tautības neliesiem un vīns sejā, uz barikādiem, atrādīsoties tik ilgi, kamēr sīs nejēdzības nebeigīsoties...

Dzidzis Jonovs

1991. gada februāra 1. nedēļa

Konkurss notiks tik un tā!

– tā mūs pīrītīgīs informācija treso tevādēlu un matesmeitu konkursa „Vidzemes Bieādis – 91“ rīcības komiteja. Neatkarīgi no meteoroloģiskajam un politiskajam izmāham dažādos laikos, 1. marta sākīs konkursi, lai atlīsus bieādīkos no bīzīmēm, kuri mēnesī pedēja diena varētu pretendēt uz Princeses roku vai Prīca sīrī. Atgādinām, ka jūs varat bieādīties, par kā vien tik, varat piedāvāt gan individuāli, gan komandās (kuras ne mazāk kā 3 un ne vairāk kā 50 dalībnieku). 1. marta pl. 19.00 Valmieras kultūras namā – konkursa atlases carta. Vēl varat pagūt pīeteikties pa tālruni Valmiera (242) 23719. Visa tuvaka informācija par konkursa norisi ari turpat. Finals notiks 31. marta pl. 15.00, bet par to tuvāk uzzīnāsīt, kad busīt jau startējusi. Tie bieāzīs, kas ir par kūtriem, lai kaut pīezīvātu, tiks reģistrēti 1. marta pl. 18.00.

„PASTNIEKU IELA“ piedāvā

Apmeklētājus pieņemam

Pirmadienās, trīs dienās un piektīnās no 9.00 līdz 17.30 (pārtraukums no 12 līdz 13) Valmiera, Lenīna iela 9, Jaunatnes centra telpās. Samaksā par sludinājumiem uz vietas skaidra nauda vai ar pārskaitījumu pēc valsts noteikumiem izcenējumiem.

Par publicēto materiālu faktu pārziņi un precīzitāti atbild autori.

„Tālava“ — LTF Vidzemes novada laikraksts. Iznāk reizi nedēļā, ceturtdienas, latviešu valodā.

Izdevējs — LTF Valkas rajona nodaļa, 228600, Valka, Zvaigznu iela 12.

Redakcijas adrese: 228600, Valmiera, Lenīna iela 9. Tālrunis 24433 (redaktorei), 23212 (redaktora vietniekam).

Adresē vestulem un korespondenci: 228600, Valmiera, a.k. 206.

Salīdz ar datoru „Macintosh“, ie-spiesi Valmieras tipogrāfija „Liema“, 228600, Valmiera, A.Uspīna iela 7.

Redaktore I. Vinklere

Licences numurs 000014

P.T. 441 10 600